

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΚΩΝ/ΝΟΣ ΚΟΥΚΟΥΖΕΛΗΣ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΚΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΒ354.1	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΕΑΡΙΝΟ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ελληνικά	Jean-Jacques Rousseau: Αγωγή και Πολιτική	
	Αγγλικά	Jean-Jacques Rousseau: Education & Politics	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	10
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Παράδοση, Σεμινάριο, Άσκηση</i>	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΜΑΘΗΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΝΑΙ		
ΠΡΟΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Ελληνικά:

Το μάθημα αφορά τον 1^ο κύκλο σπουδών. Τα μαθησιακά αποτελέσματα που στοχεύει είναι: Η **γνώση**, και **κατανόηση** της φιλοσοφίας του Ρουσσώ και της κριτικής του στον Διαφωτισμό. Η **ανάλυση** των βασικών συστημάτων σκέψης που αφορούν τις βασικές θεωρίες αγωγής στην αρχαιότητα και τον Διαφωτισμό. Η **σύνδεση** της θεωρίας της αγωγής του Ρουσσώ με την ηθική και πολιτική του φιλοσοφία. Η **ικανότητα να αξιολογήσουν** οι φοιτητές σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα της αγωγής και της πολιτικής με ρουσσωϊκούς όρους.

Αγγλικά:

The course is a 1st cycle course. The main aims of the course are (a) to achieve the fundamental knowledge, and understanding of Rousseau's philosophy and his critique of the mainstream Enlightenment thought (b) to analyze the basic systems of thought in the ancient world and Enlightenment relating to education. (c) to relate Rousseau's theory of education with his moral and political philosophy, d) foster the capacity for the critical evaluation of current social problems of education and politics in Rousseauian terms.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης, αυτόνομη και ομαδική εργασία

Σεβασμός στην διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Development of skills in written communication

Independent work

Work in groups

Being critical and self-critical

Respect of difference and multiculturalism

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο σεμινάριο θα έχουμε την ευκαιρία να διαβάσουμε το κλασικό έργο του Rousseau *Αιμίλιος ή περί Αγωγής* με στόχο να αναδείξουμε την σχέση της πολιτικής του φιλοσοφίας με την αγωγή του ανθρώπου και αυτήν του πολίτη. Στον Rousseau βρίσκει κανείς μία εξαιρετική (αυτο-)κριτική του Διαφωτισμού που θεωρεί ότι ο λόγος είναι το χαρακτηριστικό του ανθρώπου σε αντίθεση με τα ζώα, ενώ ο Rousseau θεωρεί ότι είναι η ελευθερία αυτή που τον διαφοροποιεί. Ο Rousseau επιτίθεται σε αυτό που ονομάζει θετική αγωγή και είναι αυτή που τείνει να διαμορφώσει το πνεύμα πριν την ωριμότητα και να μεταδώσει στο παιδί γνώσεις των καθηκόντων του ανθρώπου με έντονο διδακτισμό. Αντίθετα υπερασπίζεται αυτό που αποκαλεί αρνητική αγωγή, αυτή δηλαδή που τείνει να τελειοποιήσει τα όργανα, τα εργαλεία των γνώσεών μας, πριν μας δώσει αυτές τις γνώσεις, και προετοιμάζει την έλευση του λόγου [raison] μέσω της εξάσκησης των αισθήσεων. Η αρνητική αγωγή κάθε άλλο παρά αδρανής είναι. Δεν παράγει αρετές, αλλά προλαμβάνει τις φαυλότητες. Δεν διδάσκει την αλήθεια, αλλά προστατεύει από την πλάνη. Προετοιμάζει το παιδί για καθετί που μπορεί να το οδηγήσει στο αληθές όταν είναι ικανό να το κατανοήσει και στο αγαθό όταν είναι ικανό να το αγαπήσει. Μέσα από αυτό το πρίσμα επιθυμεί να προετοιμάσει δημοκρατικούς πολίτες. Παράλληλα θα επιδιώξουμε να δούμε το έμφυλο των παραπάνω απόψεων τόσο στο επίπεδο της αγωγής όσο και στο επίπεδο της πολιτικής.

A major part of the seminar involves the close reading of Jean-Jacques Rousseau's *Emile*. The aim is to stress the connection between politics and education both of human beings and citizens. One can find in Rousseau's writings a self-critical attitude towards Enlightenment itself. Among other things Rousseau advances what he calls 'negative education', which aims to create autonomous and critical human beings. Education is about how to acquire knowledge, not about knowledge itself. This kind of education is a presupposition of citizenship rather than the opposite.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>													
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση βάσεων δεδομένων • Παρουσιάσεις –διδασκαλία με εξειδικευμένο λογισμικό (ppt κ.λπ.) • Διδακτικό Υλικό, ανακοινώσεις & επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας classweb • Επικοινωνία μέσω email 													
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο</p>	<p>Δραστηριότητα</p> <table border="1"> <tr> <td>Σεμινάρια</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας</td> <td>131</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	Σεμινάρια	39	Συγγραφή εργασίας	131	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	80							<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
Σεμινάρια	39													
Συγγραφή εργασίας	131													
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	80													

συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS		
	Σύνολο Μαθήματος	250
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Δημόσια παρουσίαση, Γραπτή εργασία	Public in-class presentation, essay writing

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Έργα του Rousseau στα ελληνικά
 J. J. Rousseau, (2004) *Λόγος περί Πολιτικής Οικονομίας*, μτφρ. Κατερίνα Γεωργοπούλου, εισαγωγή Θ. Γκιούρας – Δ. Γράβαρης, Σαββάλας
 J.J. Rousseau, (2004) *Το Κοινωνικό Συμβόλαιο*, μετάφραση Βασιλική Γρηγοροπούλου, Αλφρέδος Στάινχάουζερ επιμέλεια-επίμετρο Βασιλική Γρηγοροπούλου, Αθήνα: Πόλις
 J.J. Rousseau, (1999) *Πραγματεία περί της Καταγωγής των Θεμελίων της Ανισότητας ανάμεσα στους Ανθρώπους*, μετάφραση Μέλπω Αλεξίου-Καναγκίνη, Αθήνα: Σύγχρονη Εποχή, 2^η έκδοση
 J.J. Rousseau, (2001/2002) *Αιμίλιος ή περί Αγωγής*, μετάφραση Πολυτίμη Γκέκα, Πλέθρον, Τόμος Ι, ΙΙ
 J.J. Rousseau, (2006) *Στοχασμοί για την διακυβέρνηση της Πολωνίας και τη σχεδιαζόμενη μεταρρύθμισή της/Σχέδιο Συντάγματος για την Κορσική*, μτφρ. Κατερίνα Ζέη, εισ.-επιμ. Αλέξανδρος Χρύσης, Αθήνα: Πολύτροπον

Δευτερεύουσα ενδεικτική
 Σωτήρης Βανδώρος, (2009) «Αγωγή του ανθρώπου και αγωγή του πολίτη στον J.-J. Rousseau: μια σχέση αντινομίας» στο *Αξιολογικά*, 21, σελ. 97-112.
 Αναστάσιος Πανταζής, (2012) *Ελευθερία και Αγωγή στον Αιμίλιο του J.J. Rousseau*, Γρηγόρης Allan Bloom, (1978) 'The Education of Democratic Man: *Emile*' in *Daedalus*, 107 (3), 135-153
 Βασιλική Γρηγοροπούλου, (2002) *Αγωγή και Πολιτική στον Ρουσσώ*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια
 Ernst Cassirer, (1989) *The Question of Jean-Jacques Rousseau*, translated by Peter Gay, New Haven, Conn.: Yale University Press
 Joshua Cohen, (1986) «Reflections on Rousseau: Autonomy and Democracy' *Philosophy & Public Affairs*, Vol. 16, no. 3, 275-297
 Terence E. Cook, (1975) 'Rousseau: Education and Politics' in *The Journal of Politics*, Vol. 37
 N. J. H. Dent, (1992) *A Rousseau Dictionary*, Oxford: Blackwell
 P.D. Jimack, (1965) 'Homme and Citoyen in Rousseau's *Emile*' in *The Romantic Review*, Vol. 56, 181-187
 Alessandro Ferrara, (1993) *Modernity and Authenticity: a study of the social and ethical thought of J.-J. Rousseau*, Albany: State University of New York Press
 Graeme Garrard, (2003) *Rousseau's counter-enlightenment*, New York: State University of New York Press
 Patricia Lines, (2009) 'Shackling the Imagination: Education for Virtue in Plato and Rousseau' in *Humanitas*, Vol. 22, nos 1-2, σελ. 40-68
 Γ. Μανιάτης, (2000) *Το πρόσωπο και το προσωπίο. Ο Ρουσσώ και η αναζήτηση της αυθεντικής επικοινωνίας*, Αθήνα: Στάχυ
 Jack Martin and Nathan Martin, (2010) 'Rousseau's 'Emile' and Educational Legacy' in R. Bailey et al. (eds.) *The SAGE Handbook of Philosophy of Education*, London: Sage, 85-98
 James Miller, (1984) *Rousseau: Dreamer of Democracy*, New Haven: Yale University Press

Susan Neiman, (1997) 'Metaphysics, Philosophy: Rousseau on the problem of Evil' in A. Reath, C. Korsgaard, B. Herman (eds.), *Reclaiming the History of Ethics*, Cambridge: CUP, σελ. 140-169

Frederick Neuhouser, (2010) *Rousseau's Theodicy of Self-Love*, Oxford: OUP

Πλάτων, *Πολιτεία*, μετάφραση Σκουτερόπουλος, Πόλις

Al. Reble, (1999) *Ιστορία της Παιδαγωγικής*, 4 (μτφρ. Θ. Χατζηστεφανίδης & Σ. Χατζηστεφανίδου-Πολυζώη, Αθήνα: Παπαδήμας

Patrick Riley, (2001) *The Cambridge Companion to Rousseau*, Cambridge: CUP

Patrick Riley, (2011) 'Rousseau's philosophy of transformative, 'denaturing' education' in *Oxford Review of Education*, 37, no 5, σελ. 573-586

Grace Roosevelt, (1990) *Reading Rousseau in the Nuclear Age*, Philadelphia

Julia Simon, (1995) 'Natural freedom and moral autonomy: Emile as parent, teacher and citizen' in *History of Political Thought*, Vol. 16 (1)

Judith Shklar, (1985) *Men and Citizens: A Study of Rousseau's Social Theory*, 2nd edition, Cambridge: Cambridge University Press

Jean Starobinski, (2005) *Ζαν Ζακ Ρουσό: Η Διαφάνεια και το Εμπόδιο*, μετάφραση Κωστής Παπαγιώργης, Ελληνικά Γράμματα

Zev Trachtenberg, (1993) *Making Citizens: Rousseau's Political Theory of Culture*, New York

Janie Vanpee, (1990) 'Rousseau's *Emile ou de l' Education*: A resistance to reading' in *Yale French Studies*, 77, reprinted in pp. 207-224

Yves Vargas, (1995) *Introduction a l' Emile de Rousseau*, Paris: Presses Universitaires de France

Robert Wokler, (2006) *Ρουσσώ*, μετάφραση Π. Πανταζάκος, Ελληνικά Γράμματα (εκτός εμπορίου)

Robert Wokler (1995) 'Jean-Jacques Rousseau: moral decadence and the pursuit of liberty' στο *Plato to NATO: Studies in Political Thought*, London: Penguin

Κοσμάς Ψυχοπαίδης, *Κανόνες και Αντινομίες στην Πολιτική*, Αθήνα: Πόλις

6. ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ημέρα Διδασκαλίας Μαθήματος		Ώρα Διδασκαλίας Μαθήματος
1η προτίμηση:	Πέμπτη	11.30-14.30
εναλλακτικά:		
Προδιαγραφές Αίθουσας:		
Συγγράμματα	Στοιχεία Συγγράμματος	Κωδικός Ευδόξου
1		
2		
3		
4		